

[Läs debattartikeln i Göteborgs-Posten](#)

Oroväckande att Krustersson helt ignorerade äldreomsorgen

den 22 oktober 2022

Pandemin gjorde det uppenbart för alla att stora förbättringar krävs i äldreomsorgen. Men nu när priserna skenar, lågkonjunkturen närmar sig och vi äldre blir allt fler befarar vi i stället försämringar. Den nya statsministerns regeringsförklaring gjorde oss ännu mer oroliga för att bristerna i äldreomsorgen ska glömmas bort, skriver Liza di Paolo-Sandberg, SKPF.

Mer än två år har gått sedan pandemin slog till och de flesta vill lägga isolering, inställda aktiviteter och digitala slätkalas bakom sig. Men det finns erfarenheter som inte får falla i glömska: de stora bristerna i äldreomsorgen. För problemen kvarstår.

En stor del av oss medlemmar i SKPF Pensionärerna har själva arbetat i vård och omsorg. Många av oss har upplevt det som länge bekräftats i statistik, undersökningar och inspektioner: arbetsvillkoren är ofta tuffa, med för lite personal, för få chefer och minutstyrda scheman. Det leder alltför ofta till att äldre inte får den omsorg de behöver och att medarbetare inte orkar gå till jobbet. Men vi vet också att det finns goda exempel där personalen kan göra fantastiska, meningsfulla insatser när de får rätt förutsättningar.

Tydligt för alla

Under 2020 blev läget i äldreomsorgen tydligt för alla. Coronakommissionen konstaterade att situationen var "ohållbar" och Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, slog fast att "lägstanivån är för låg". Bättring utlovades från flera håll – nu skulle trygghet, värdighet och jämlikhet öka.

En del positivt har gjorts sedan dess. Rätt till fast omsorgskontakt i hemtjänsten har införts. Det har beslutats att undersköterska blir en skyddad yrkestitel. Kommunerna har fått statsbidrag för vidareutbildning, fler sjuksköterskor och färre timanställda. Men det räcker inte.

Så sent som i augusti rapporterade Ivo om att ingen av de kommuner som granskats fullt ut når kraven för vård på äldreboenden, även om variationen är stor över landet. Sommarens bemanning i äldreomsorgen var "otillräcklig" eller "katastrofal", enligt en majoritet av de som svarat på Kommunals enkät bland fackliga representanter. När Socialstyrelsen i juni presenterade vad äldre själva tycker om sin omsorg var svaren mer negativa än tidigare på punkt efter punkt.

Situationen är särskilt oroande med tanke på att vi äldre blir allt fler. Åren 2020–2030 väntas de som fyllt 80 år öka med nästan 50 procent, enligt SCB. Samtidigt står lågkonjunkturen för

dörren. Inflation och stigande räntor sätter många kommuner i ett tufft läge, larmar Sveriges kommuner och regioner, SKR.

Ändå har oroväckande lite hörts om detta när den nya regeringen presenterat sin politik. När Ulf Kristersson läste upp regeringsförklaringen nämndes inte äldreomsorgen en enda gång. Nu är vi rädda att förbättringarna som krävs uteblir – risken är stor att det snarare blir nedskärningar. För att det inte ska hända måste regeringen, och den nya äldreministern Anna Tenje, omgående ta tag i några saker:

– Tydliggör kraven.

Låt den särskilda äldreomsorgslagen, som skickades på remiss före valet, bli verklighet så att det står klart vad som gäller i hela landet. Avfärda inte lagen med hänvisning till att den inkräktar på det kommunala självstyret. Skriv också in i lagen att omsorgen ska ge individen goda levnadsförhållanden, inte bara en "skälig levnadsnivå" som i dag. Då måste kommunerna se till att ge alla med äldreomsorg möjlighet att leva ett gott liv, hela livet ut.

Villkoren förbättras

– Satsa mer på personalen.

Se till arbetsgivarna erbjuder heltid, anställer fler och ger möjlighet till kompetensutveckling. Arbetsmiljön och villkoren måste förbättras för att fler ska vilja och orka arbeta i omsorgen, såväl heltid som ända till pensionen. Det är helt avgörande för att klara bemanningen nu och framöver. Säkerställ också att statliga bidrag stannar i verksamheten och att eventuella vinster återinvesteras.

– Planera för allt fler äldre

Ta fram en strategi för hur äldreomsorgen ska kunna förbättras och samtidigt räcka till fler. Digitala verktyg är en viktig del, men vi kan inte bara förlita oss på kameratillsyn, robotar och närstående. En mänsklig hand kan vara det som krävs för att lindra oron hos den som har demens, men det kan inte alltid vara familjen som är där.

Prioritera äldreomsorgen

En stor del av oss pensionärer har flera friska år framför oss, men förr eller senare måste många av oss ha hjälp för att klara vardagen. Då förväntar vi oss att få den vård och omsorg vi behöver. Därför hoppas vi att den särskilda äldreministern kommer att prioritera äldreomsorgen betydligt mer än vad den nya regeringen gett besked om hittills.

Liza di Paolo-Sandberg, förbundsordförande SKPF Pensionärerna